

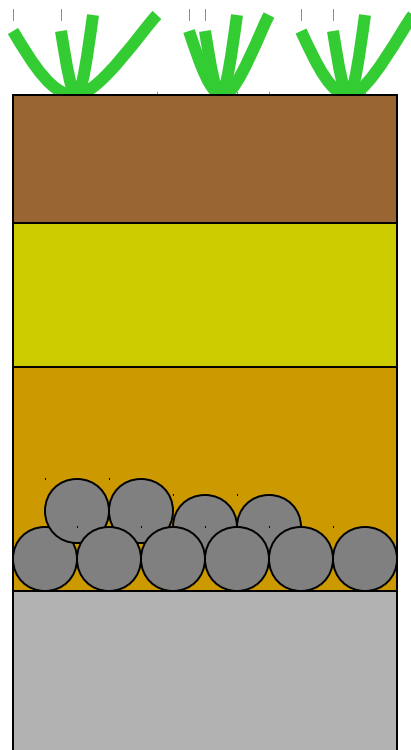
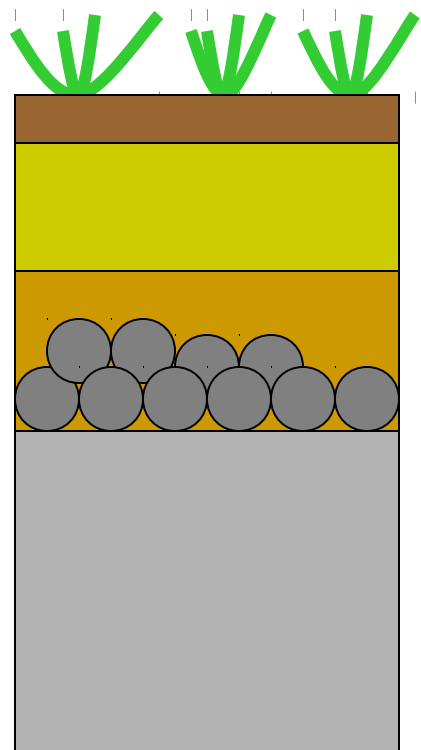
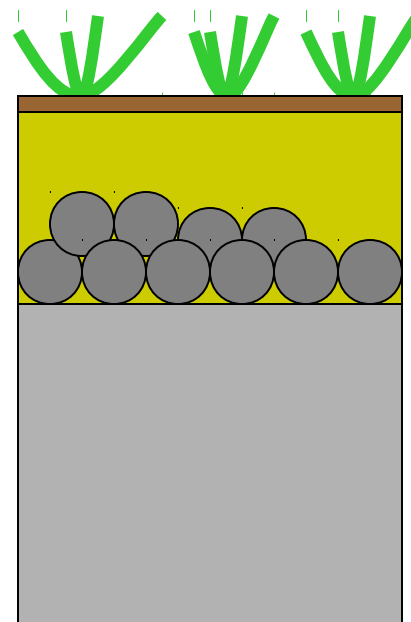
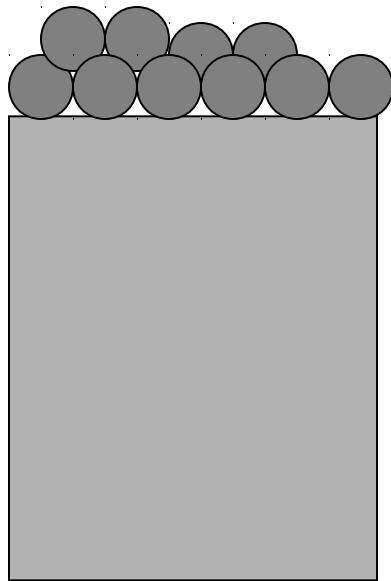
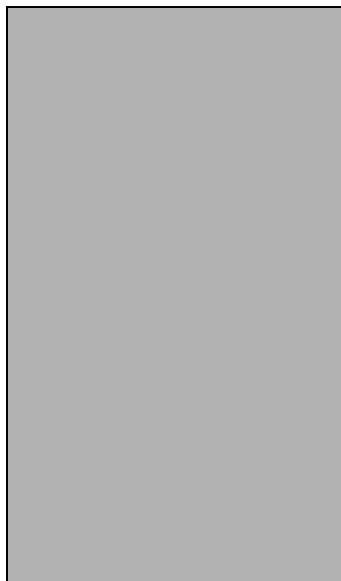
PEDOSFÉRA

Pedosféra

- půdní obal Země zahrnující všechny půdy na souši
- úzce je spojená s litosférou, protože z ní vzniká působením *zvětrávání*
- jejím studiem jako součástí fyzickogeografické a krajinné sféry se zabývá *pedogeografie* (půda a vztah k ostatním sférám)
- nauka o vzniku, vývoji a vlastnostech půd se nazývá *pedologie*

Půda

- jakýkoliv trojrozměrný výřez z pedosféry od povrchu až po mateční horninu
- skládá se z
 - *neživé složky* – pevné, kapalné, plynné
 - *živé* – fytoedafon, zooedafon, mikroorganismy
 - *humusu* – tmavá hmota z odumřelých organických látek
- od zvětralin se liší
 - barvou
 - složením
 - úrodností

A₀

A

B

C

M

Půda vzniká zvětráváním matečné horniny vlivem

- *biogenních činitelů* - rostliny, živočichové, člověk
- *abiogenních činitelů* - vítr, změna teplot, slunce

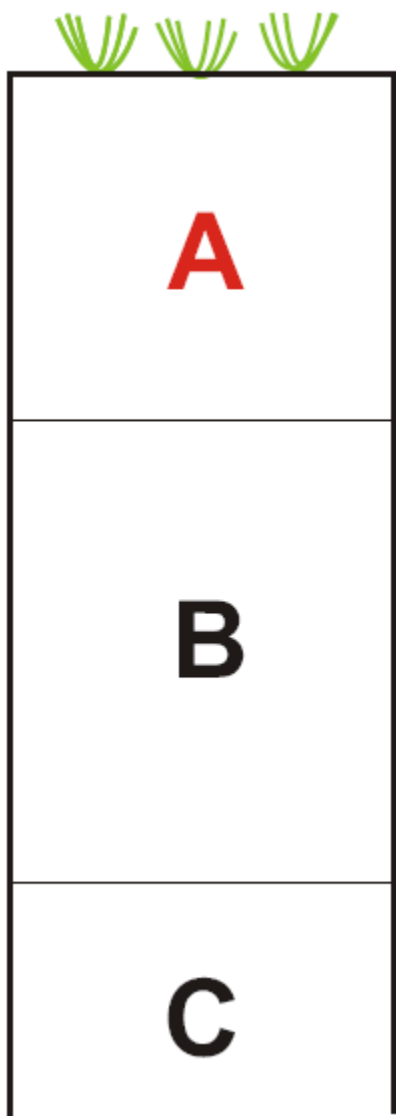
Vývoj půdy je ovlivňován

- matečnou horninou
- podnebím
- georeliéfem
- podzemní a podpovrchovou vodou
- biotou
- činností člověka

Půdní horizonty

- liší se barvou, zrnitostí, složením, propustností pro vodu

O	humus
A	humusový horizont
B (I)	iluviální (obohacený) horizont
Bs	podzolový horizont
Bt	illimerizovaný horizont
E	eluviální (ochuzený) horizont
G	glejový horizont
g	oglejený horizont
C	matečná hornina
M	pevná hornina

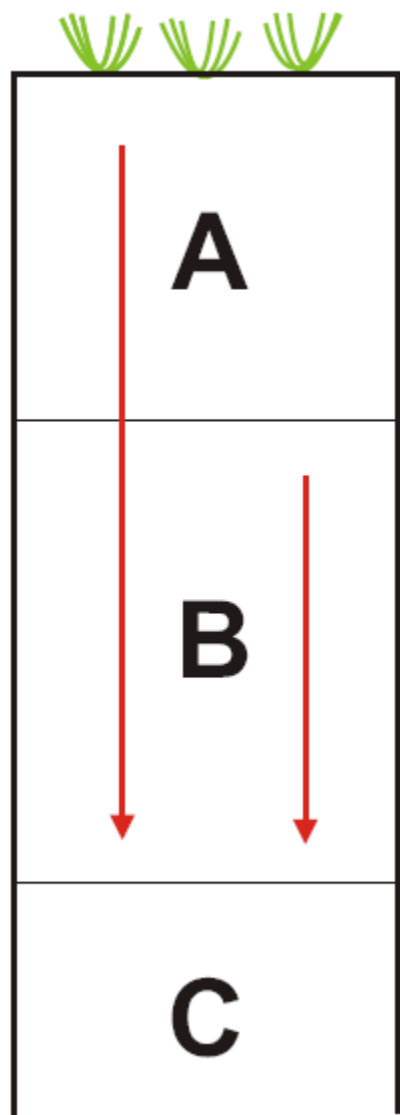
Humifikace

Humifikace - soubor procesů rozkladu zbytků odumřelých těl organismů na humus.

hlavní půdní proces

černá barva horizontu A

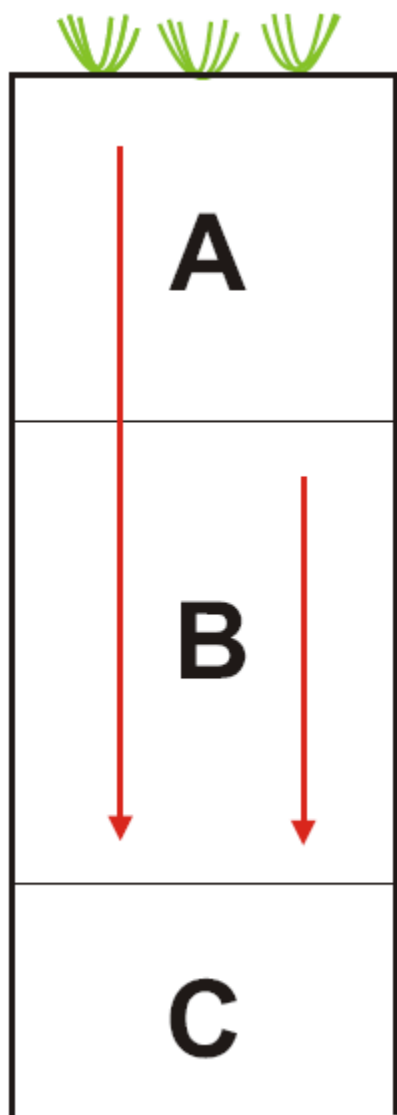
vzniká **humusový horizont**

⊖ eluviace (ochuzení)

⊕ iluviace (obohacení)

Iluviace

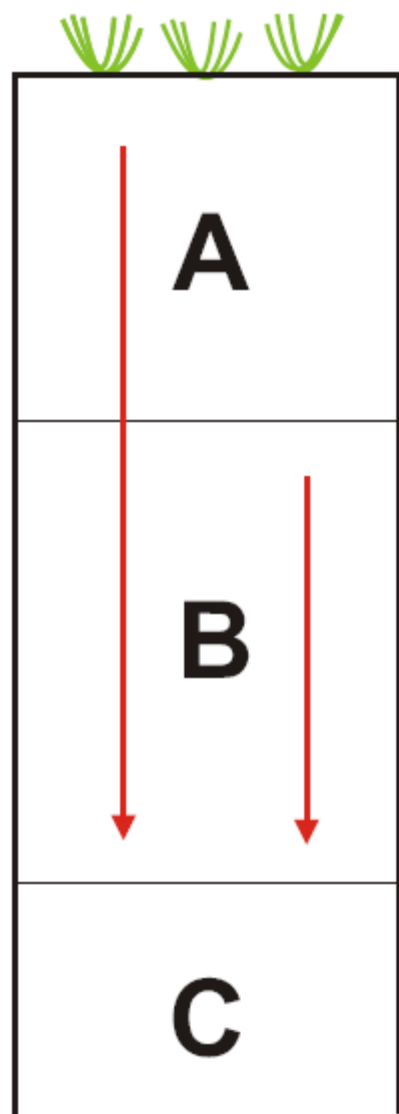
Iluviace - opak eluviace, obohacení o některé půdní složky v důsledku prosaku vod z vyšších částí.

Iluviální horizont je horizont obohacený o některé látky

illimerizace - posun jílu

podzolizace - posun oxidů železa a hliníku.

vzniká **iluviální horizont**

Eluviace

Eluviace - vyplavování, některých půdních složek do nižších částí v důsledku vsaku vody.

Eluviální horizont je horizont ochuzený o některé látky.

illimerizace - posun jílu

podzolizace - posun oxidů železa a hliníku

vzniká **eluviální horizont**

Oglejení a glejový proces

Oglejení - probíhá v pravidelně zamokřovaných půdách

Glejový proces - probíhá v trvale zamokřených půdách

redukce železa (při zamokření)

oxidace železa (při suchu)

vzniká **oglejený horizont**, **glejový h.**

Dělení půd

- půdy můžeme dělit podle

- *zrnitosti* na **půdní druhy**

- kamenité (částice jsou větší než ???)
- písčité (velikost částic ???)
- hlinité (částice ???)
- jílovité (menší než ???)

Dělení půd

- půdy můžeme dělit podle

-zrnitosti na **půdní druhy**

-kamenité (částice jsou větší než 2 mm)

- písčité (velikost částic 2 mm – 0,06 mm)

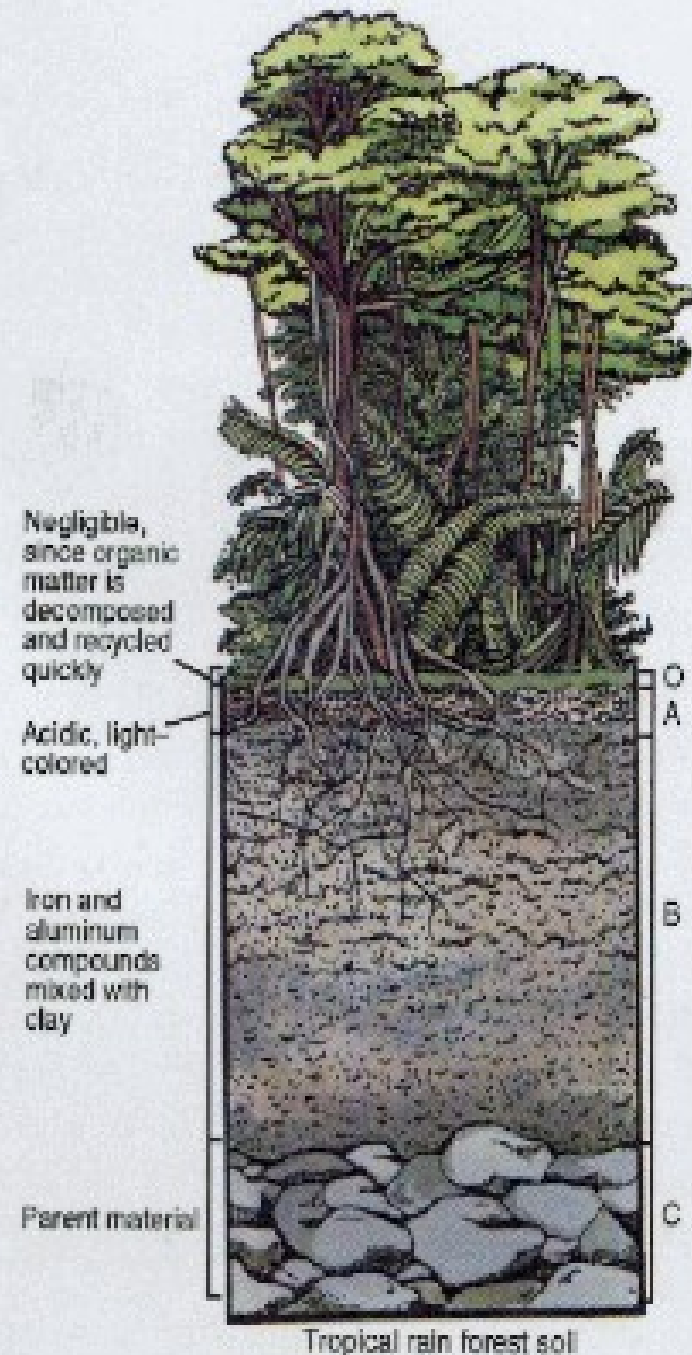
- hlinité (částice 0,06 – 0,001)

- jílovité (menší než 0,001 mm)

-uspořádání půdního profilu na **půdní typy**

Červenožluté půdy tropických deštných lesů

- rychlý rozklad *biomasy*
- B horizont obsahuje (prvek s protonovým číslem 13) a (prvek s protonovým číslem 26) smíchané s jílem
- po odlesnění jsou *nyvžii ánvoavpyvyl* a rychle klesá jejich *torúnsdo*
- místo výskytu ???

červené půdy savan

- v období ??? probíhá rychlé

a půda se obohacuje sloučeninami ??? (červená barva) a ??? (nažloutlá barva)

- v období sucha se vz

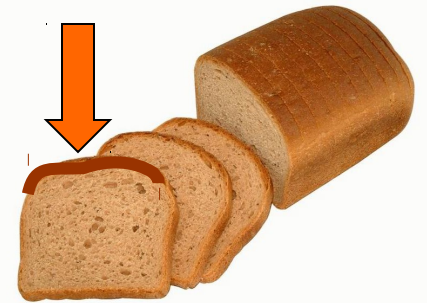
chlupy

voda vypařuje a na povrchu zůstává odolná železitá

- mají rovněž vysoký obsah solí

- savany v oblastech ??? a ???

- přecházejí v pouštní ??? (částice větší než 2 mm), ??? (částice do 0,06 mm) a ??? půdy (částice do 0,001 mm)

subtropické žlutozemě a červenozemě

- vlhké subtropické lesy
- pěstují se na nich subtropické plodiny (banánovník,...)
- JV USA, JV Číny, střední Amerika

černozemě

- hluboký humusový horizont
- humus zde vzniká především rozpadem

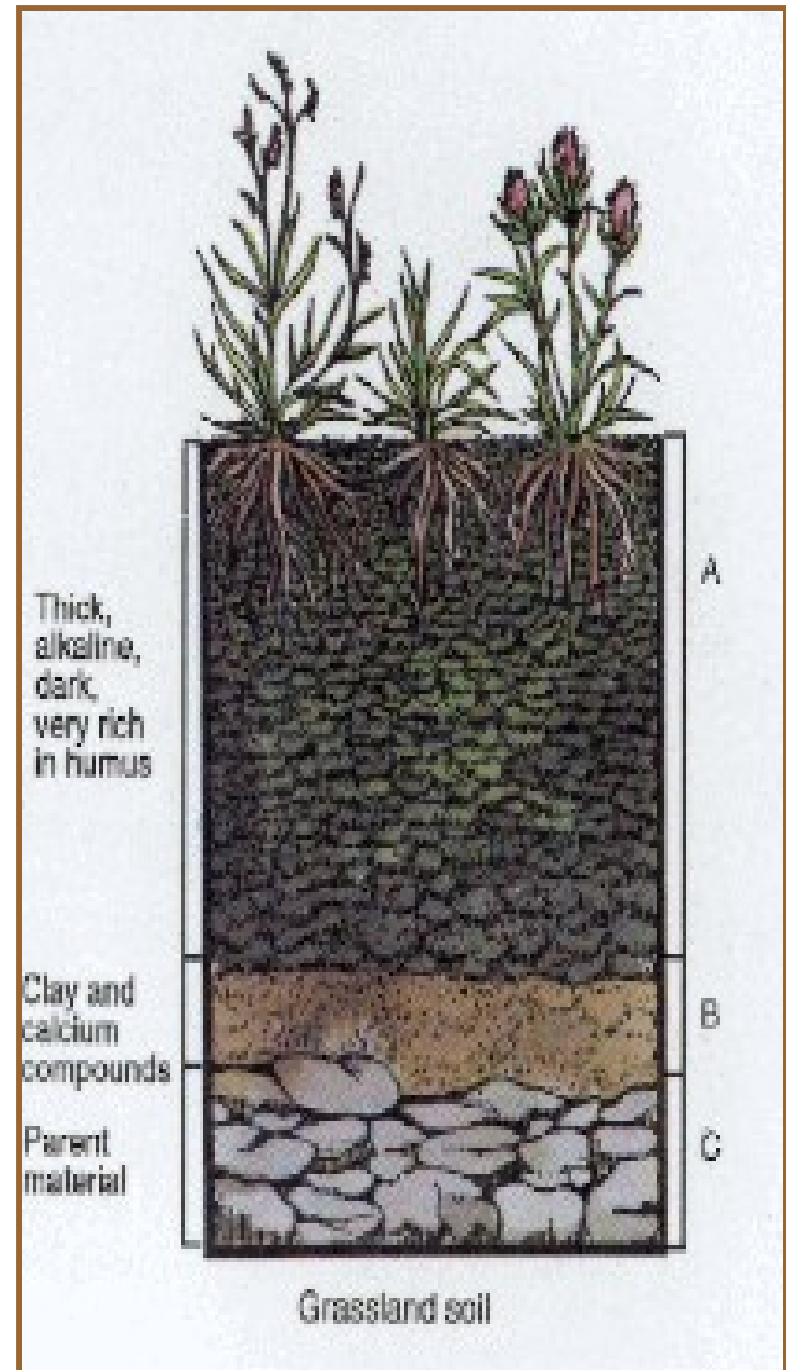

společenstev

- důležitým činitelem je
- jsou nejúrodnější půdy a využívají se především k pěstování

- mírný pás – oblast stepí (evropské státy), (název v S a J Americe) (státv)

hnědozemě mírného pásu

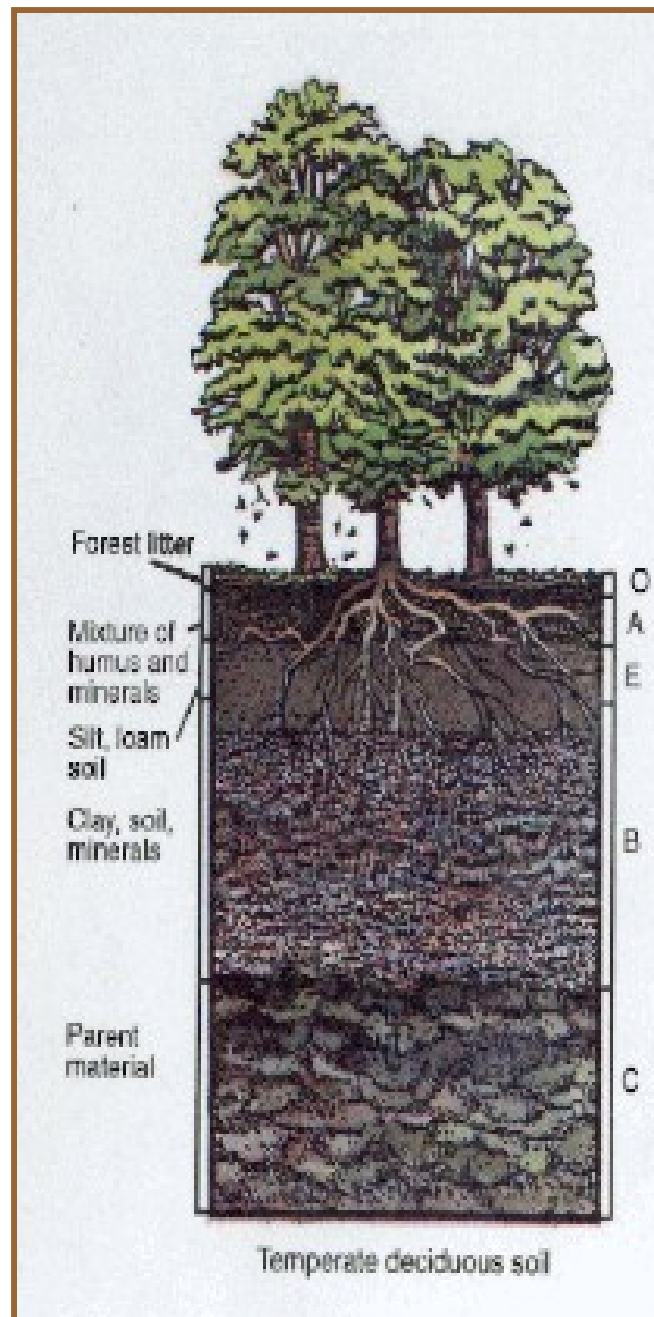
- středně silná humusová vrstva
- mírná ??? (proces posunu jílu) především na svazích
- matečnou horninou jsou

S

- původní vegetace jsou listnáče (duby, habry)

podzoly

chut'

- tenká humusová vrstva

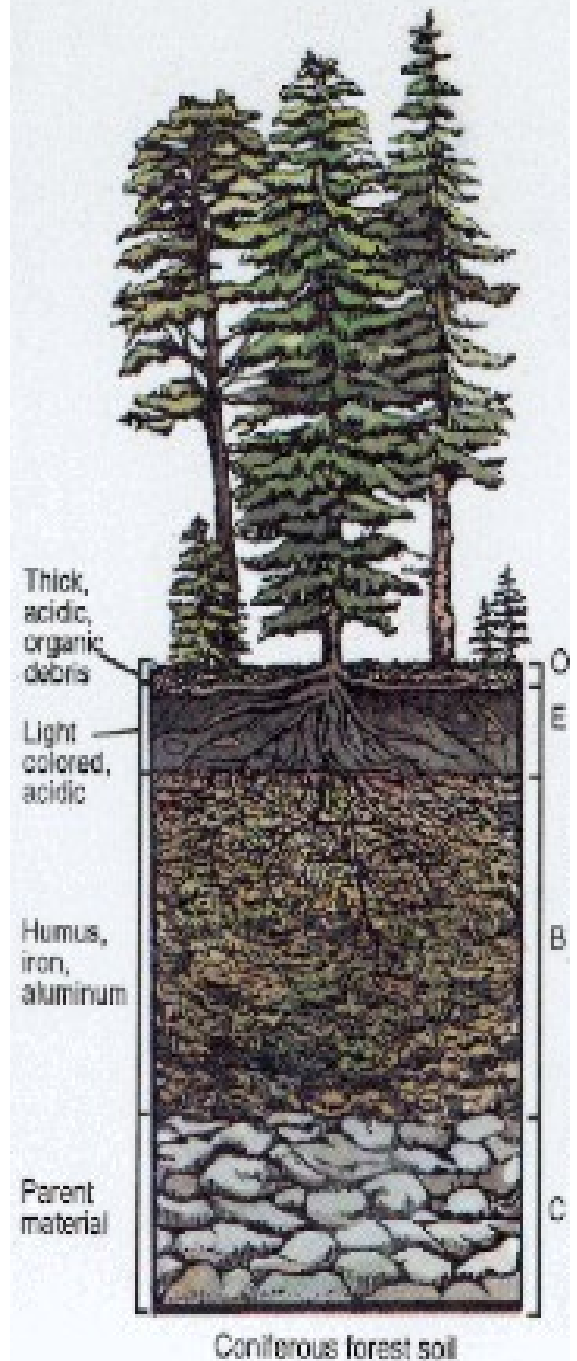
- porost tvoří hlavně

- mohutný B horizont žlutě nebo červeně zbarvený

- oblast tajgy

- ???

Výšková členitost půd

- glejové půdy

- nejsou závislé na nadmořské výšce
- vznikají na místech s vysokou hladinou spodních vod

- podzoly

- hornatiny s chladným podnebím a vysokými srážkami

- hnědá lesní půda (kambizemě)

- v oblasti vrchovin pod smíšenými a jehličnatými lesy
- mají více skeletu než hnědozemě

- hnědozemě

- svahy nížinných pahorkatin, na spraších
- původní vegetace (doubavy, habřiny) byly většinou vykáceny a zemědělsky se intenzivně využívá

- černozemě

- nížiny kolem velkých řek

- lužní půdy (černice, feozemě)

- patří k nejúrodnějším typům půd
- mají doplňkovou vzlínající (kapilární) vodu
- humusová vrstva je větší než u černozemě

- nivní půdy (fluvizemě)

- nacházejí se v oblasti podél vodních toků
- jsou nebo byly pravidelně zaplavovány
- hladina podzemní vody odpovídá výšce hladiny v korytě

fluvizemě

glejová p.

černice

černozem

hnědozem

kambizem